

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Het Zeeuws Archief
T.a.v. [REDACTED]
Directeur
Hofplein 16
4330 AB MIDDELBURG

Media en Creatieve Industrie

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

[REDACTED]
T +316 [REDACTED]
[REDACTED]@minocw.nl

Onze referentie

52440015

Uw e-mail van

30 april 2025

Uw referentienummer

/

Bijlagen

/

Datum 19 mei 2025
Betreft Uittreding Rijk uit de RHC's

Geachte [REDACTED],

Met enige vertraging – waarvoor mijn excuses – reageer ik op uw e-mail van 30 april 2025. Daarin u herinnert aan het gegeven dat het voor de mogelijke toetreding van de provincie Zeeland, het waterschap en drie Zeeuwse gemeenten tot de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Zeeuws Archief belangrijk is om meer duidelijkheid te hebben over de geplande uittreding van het Rijk uit diezelfde gemeenschappelijke regeling. Dat geldt met name voor de hoogte en duurzaamheid van de toekomstige specifieke uitkering van het Rijk en voor de precieze invulling van de huurovereenkomst met het Rijk. U geeft ook aan dat die duidelijkheid er zo snel mogelijk moet komen met het oog op de streefdatum van 1 januari 2026 voor toetreding van de nieuwe deelnemers tot de gemeenschappelijke regeling.

Hoewel er goede voortgang is te melden op diverse onderdelen van het uittredingsproces, is het op dit moment nog niet mogelijk om hierover volledige duidelijkheid te verschaffen binnen de door u gevraagde periode van twee weken. Daarom ga ik met deze brief in op uw vervolgvraag naar een schriftelijke herbevestiging of actualisering van de punten in de reactie van de toenmalige staatssecretaris van Cultuur en Media op de zienswijzen van Provinciale Staten in haar 'Zeelandbrief' van 13 juni 2024. Daarbij volg ik op de hoofdlijnen dezelfde indeling als in de 'Zeelandbrief'.

Kader

Het bestaande kader is sinds de brief van 13 juni 2024 niet gewijzigd. Wel hebben mijn medewerkers in overleg met de RHC's – waaronder het Zeeuws Archief – de belangrijkste vraagstukken aangaande de uittreding en de vormgeving van de verdere samenwerking in kaart gebracht. Dat omvat zowel generieke vraagstukken die voor alle RHC's spelen als specifieke punten die voor één enkel RHC spelen. Voor het Zeeuws Archief omvatten deze specifieke vraagstukken zowel de eerder genoemde punten als een enkel specifiek vraagstuk.

Beide documenten zijn reeds met de directeurs en rijksbestuurders gedeeld en zullen op 26 mei a.s. met de voorzitters van alle RHC's worden besproken. Deze kunnen dienen als leidraad voor de verdere besprekingen, zowel met de RHC's gezamenlijk als individueel, dus ook met het Zeeuws Archief.

Onze referentie
52440015

Inwerkingtreding ontwerp-Archiefwet en datum uittreding Rijk

Door de later geplande behandeling van de nieuwe Archiefwet in de Tweede Kamer is de beoogde inwerkingtredingsdatum van deze wet niet langer 1 januari 2026, maar 1 juli 2026. De uittreding van het Rijk en bijhorende opstart van de nieuwe samenwerking volgt op 1 januari 2027 omdat de gemeenschappelijke regelingen van RHC's doorgaans bepalen dat toe- en uittreding enkel mogelijk is bij de start van het kalenderjaar. Echter, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wil eind 2025 de besprekingen over de uittreding en de verdere samenwerking met alle RHC's afgerond hebben zodat de RHC's en hun deelnemers vervolgens voldoende tijd hebben om hun eigen procedures te doorlopen.

Overdracht beheertaak

Zoals ook eerder gemeld, zal de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op grond van artikel 3.1, eerste lid de taken en bevoegdheden voor een deel van de rijkscollectie overdragen aan het dagelijks bestuur van elk RHC, waaronder het Zeeuws Archief. Het streven is om kort na de zomer van 2025 een finaal concept van het daarvoor benodigde delegatiebesluit met alle RHC's te delen. De ondertekening van dit besluit door de minister volgt eind 2026, net voor de uittreding van het Rijk en zal 1 januari 2027 als inwerkingtredingsdatum hebben.

Financiële vergoeding

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zal vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe samenwerking op grond van artikel 3.2 van de nieuwe Archiefwet een specifieke uitkering aan de RHC's, waaronder het Zeeuws Archief verstrekken. Diens voornemens aangaande de hoogte en de jaarlijkse indexering van de specifieke uitkering zijn niet gewijzigd sinds de brief van 13 juni 2024.

De concrete uitwerking van de specifieke uitkering in een regeling en 11 SPUK-beschikkingen was gepland voor 2024, maar diende opgeschort worden wegens het besluit van de huidige regering om het uitkeringsstelsel richting gemeenten en provincies tegen het licht te houden en ook de invoering van nieuwe specifieke uitkeringen afhankelijk te maken van een kabinetsbesluit. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal de Tweede kamer heel binnenkort informeren over dit besluit.

Vooruitlopend hierop zijn mijn medewerkers – samen met enkele vertegenwoordigers namens de RHC's – al enige tijd bezig met het vormgeven van een SPUK-regeling en – in het verlengde daarvan – 11 SPUK-beschikkingen. Zoals eerder aan de RHC's gemeld, blijft daarbij de inzet om de specifieke uitkeringen ambtshalve vast te stellen en de verantwoordingssystematiek maximaal aan te laten sluiten op deze die RHC's al toepassen voor hun jaarrekeningen. Zo kunnen de administratieve lasten voor de RHC's tot een minimum beperkt blijven. De minister streeft ernaar om de finale concepten nog voor de zomer van 2025 met alle RHC's te kunnen delen.

De ondertekening van de regeling en beschikkingen door minister volgt eind 2026, net voor de uittreding van het Rijk. Zij zullen per 1 januari 2027 inwerkingtreden.

Onze referentie
52440015

Huisvesting

Acht van de 11 RHC's – waaronder het Zeeuws Archief - huren op dit moment een pand van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Zoals u bekend is, zullen de huisvestingsafspraken tussen deze RHC's en het Rijk binnenkort worden herzien. Daartoe wordt momenteel een aantal documenten opnieuw vormgegeven, zoals huurcontracten tussen de RHC's en het RVB, het opstellen van een kader waarlangs de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap invulling kan geven aan zijn (al bestaande) rol van toezichthouder en het vormgeven van een eenduidige systematiek waarlangs getoetst kan worden hoe de RHC's invulling geven aan hun diverse zorgplichten voor de huisvesting die zij van het Rijk huren.

Ten aanzien van dit laatste punt opteert het Rijk voor een vierjarige inspectiecyclus volgens de BOEI-methodiek. Om de lasten voor de RHC's op dit punt zo laag mogelijk te houden, wordt daarbij maximaal aangesloten bij controles en inspecties die de RHC's ook op dit moment al moeten uitvoeren. Dit geldt zowel het gebouw als de technische installaties in en om het gebouw.

De betrokken RHC's ontvangen op korte termijn een begeleidend schrijven vanuit OCW waarin geschetst wordt waaraan inspecties moeten voldoen om BOEI-conform te zijn. Dit document is in coproductie opgesteld door OCW, een extern expert en vertegenwoordigers van het Zeeuws Archief en Tresoar (RHC Friesland). De hier genoemde expert zal gedurende dit traject voor de RHC's beschikbaar zijn voor vragen en opmerkingen. Hij zal de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap medio oktober 2025 verslag doen van zijn bevindingen.

De BOEI-inspecties vormen een belangrijk instrument om de toezichtrol van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op de huisvesting die de RHC's van het Rijk huren, vorm te geven. Een beschrijvend document over de exacte invulling van deze rol door de minister is momenteel in de maak en zal in definitief concept na de zomer met de betrokken RHC's gedeeld worden.

Tenslotte wordt momenteel gewerkt aan het opstellen van een nieuw huurcontract tussen het Rijksvastgoedbedrijf en de betreffende RHC's. Ook hier werken het Rijk en de RHC's samen en is een medewerker van het Zeeuws Archief betrokken. Het voornemen is dat het contract in grote lijnen de vorm en opbouw volgt van het zogenaamde 'museumcontract', dat het Rijk vorig jaar met de Rijksmusea heeft afgesloten. De inhoud van het contract wordt momenteel door OCW uitgewerkt. OCW blijft hierover in nauw gesprek met de betrokken RHC's. Een eerste conceptversie van het contract kan naar verwachting na de zomer gedeeld worden.

Langjarige samenwerking

De vorige punten maken duidelijk dat het Rijk met volle overtuiging blijft inzetten op een langdurige samenwerking met de RHC's. Dit vanuit de vaste overtuiging dat de RHC's een cruciale rol blijven vervullen, zowel als regionaal centrum voor het informatiebeheer van de overheid als regionaal knooppunt van erfgoedcollecties.

Het is ook in de toekomst van belang dat alle partijen goed (kunnen) blijven te vinden, zowel inhoudelijk als bestuurlijk. In overleggen met de RHC's is daarom voorgesteld om de afspraken over de toekomstige samenwerking en betrokkenheid van OCW – en voor andere dan in deze brief genoemde punten het Nationaal Archief – vast te leggen in een samenwerkingsdocument. Ook hierover zal op 26 mei a.s. tussen alle voorzitters en OCW van gedachten worden gewisseld.

Onze referentie
52440015

Ik kijk van harte uit naar een sterke en positieve samenwerking met de RHC's in het algemeen, en met het Zeeuws Archief in het bijzonder, zoals wij dat ook in de afgelopen decennia hebben gedaan.

Met vriendelijke groet,

de directeur-generaal Cultuur en Media,

